

Europska
komisija

EUROPSKI SOCIJALNI FOND ULAGANJE U LJUDE

Što je ESF i njegove aktivnosti

Ni Europska komisija niti bilo koja osoba koja djeluje u njezino ime ne snose odgovornost za način korištenja informacija koje su sadržane u ovoj publikaciji.

© Cover photo: iStockphoto

Za bilo kakvu uporabu ili reprodukciju fotografija koje nisu pokrivene autorskim pravima u vlasništvu Europske unije potrebno je zatražiti dopuštenje izravno od nositelja autorskih prava.

*Europe Direct je služba koja će Vam olakšati
pronalaženje odgovora na pitanja o Europskoj uniji*

Besplatan telefonski broj (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(*): Određeni mobilni operateri ne dozvoljavaju poziv
na brojeve 00 800 ili se ti pozivi naplaćuju

Dodatne informacije o Europskoj uniji dostupne su na mrežnim stranicama (<http://europa.eu>).
Podaci o katalogiziranju, kao i kratki izvadak, nalaze se na kraju ove publikacije.

Luksemburg: Ured za publikacije Europske unije, 2013.

ISBN 978-92-79-30366-1
doi:10.2767/52943

© Europska unija, 2013.

Umnožavanje sadržaja, osim fotografija, dopušteno je pod uvjetom navođenja izvora.

Printed in Italy

TISKANO NA PAPIRU IZBIJELJENOM BEZ ELEMENTARNOG KLORA (ECF)

ŠTO JE EUROPSKI SOCIJALNI FOND?

Europska unija odlučna je u stvaranju većeg broja boljih radnih mjesta i socijalno-uključivog društva. Ti su ciljevi u srcu strategije Europa 2020. koja je usmjerena na pametan, održiv i uključiv rast u EU-u. Kontekst trenutne gospodarske situacije to čini još većim izazovom.

Napori za poticanje zapošljavanja

Europski socijalni fond (ESF) kao glavni instrument Europske unije usmjeren je na poticanje zapošljavanja, pružanje pomoći posloprimcima u pronalaženju boljih radnih mjesta i osiguravanje pravednijih mogućnosti za sve građane EU-a prilikom njihovog zapošljavanja. To se postiže ulaganjem u ljudski kapital, što predstavlja preduvjet za konkurentnu radnu snagu. Financiranje putem ESF-a u iznosu od 10 milijardi eura godišnje povećava mogućnosti zapošljavanja za milijune stanovnika Europe, a posebna se pažnja posvećuje osobama koje se suočavaju s preprekama pri pronalaženju zaposlenja, primjerice mladima ili starijim radnicima. Upravo usredotočenost na skupine u nepovoljnom položaju dio je poticanja „socijalne uključenosti”, odnosno pokazatelj važne uloge koju zapošljavanje ima u podržavanju bolje integracije ljudi u društvo i svakodnevni život.

Projekti za dobrobit građana

Europski socijalni fond (ESF) nije agencija za zapošljavanje – ne objavljuje oglase za radna mjesta. Fond se bavi financiranjem projekata u državama EU-a kojima se pomaže milijunima ljudi poboljšati mogućnosti pronalaženja zaposlenja. Iz njega se izdvajaju novčana sredstva za financiranje desetaka projekata vezanih uz zapošljavanje koji se provode na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini diljem Europske unije: počevši od malih projekata čiji su nositelji male dobrotvorne ustanove kojima se želi pomoći osobama s poteškoćama u pronalaženju prikladnog radnog mjesta do projekata kojima se promiče strukovno obrazovanje među stanovništvom. Projekti ESF-a koji su vrlo različiti po prirodi, veličini i ciljevima usmjereni su na različite ciljne skupine. Postoje projekti usmjereni na sustave obrazovanja, nastavnike i učenike, na mlade i starije posloprimce te na potencijalne poduzetnike iz svih sektora. Stanovništvo se nalazi u središtu zanimanja ESF-a.

ESF - KAKO I KOME POMAŽE

Fond solidarnosti

Na manje bogate regije u kojima živi 35% populacije Europske unije otpada više od dvije trećine proračuna ESF-a, dok preostala trećina odlazi u bogatije regije. Dakle, ESF pruža podršku svim državama i regijama s tim da oni kojima je pomoć potrebija dobivaju više. Ta podrška ima velik utjecaj. ESF svake godine donosi pomoć za otprilike 11 milijuna ljudi. Od tog broja, više od 7 milijuna ih je nezaposleno ili neaktivno; 5,7 milijuna su žene, a više od 3 milijuna je mlađe od 25 godina. Gotovo milijun ljudi potječe iz migrantskih skupina i nacionalnih manjina poput Roma, dok njih 400 000 ima posebne potrebe. U vrijeme visoke nezaposlenosti financiranje putem ESF-a uistinu povoljno utječe na mogućnosti pronalaska zaposlenja i poboljšanje životnog standarda ljudi.

Određivanje prioriteta

Europska komisija i države EU-a zajedno su odredile prioritete ESF-a te načine trošenja značajnih resursa. Postoje projekti za poticanje prilagodljivosti radnika i poduzeća kroz osposobljavanje za nove vještine i nove načine rada. Drugi se usredotočuju na poboljšanje pristupa

zapošljavanju: pružanjem pomoći mladima u njihovom prijelazu iz škole na posao ili osposobljavanjem osoba s nedovoljnim kvalifikacijama koje traže posao u svrhu poboljšanja vlastitih izgleda za pronalaženje radnog mjesta. Mogućnosti strukovnog osposobljavanja i cjeloživotnog učenja u cilju stjecanja novih vještina čine velik dio mnogih ESF projekata.

Udruženo djelovanje (partnerstvo)

Definiranje područja djelovanja ESF-a i praćenje načina na koji isti djeluje provodi se u partnerstvu s Europskom unijom, nacionalnim i regionalnim tijelima te socijalnim partnerima: sindikatima i udrugama poslodavaca. Projektima ESF-a upravljaju različite organizacije: agencije za zapošljavanje, dobrotvorna društva i društvena poduzeća, pružatelji usluga stručnog osposobljavanja ili navedene organizacije u različitim kombinacijama. Ključna je značajka da se financiranje usmjerava kroz organizacije koje su upoznate s lokalnim prilikama zbog čega na najbolji način mogu iskoristiti te resurse u svrhu poboljšavanja mogućnosti i izgleda za pronalaženje zaposlenja.

ŠTO ESF ČINI

Promiče zapošljavanje i mogućnosti

Financijska kriza dovela je do udvostručavanja napora koji su usmjereni na zadržavanje postojećih radnih mjesta i pružanje podrške za brz povratak na posao u slučaju gubitka zaposlenja. Kriza prijeti mnogim organizacijama i radnicima, a kao odgovor na to ESF provodi niz aktivnosti kojima podržava zapošljavanje. U slučajevima kada je broj radnih sati smanjen, programi ESF-a pružaju mogućnost radnicima koji žele poboljšati svoje vještine i koristiti svojim poduzećima. Ako se gubici radnih mjesta ne mogu izbjeći, ESF može omogućiti radnicima stjecanje novih vještina koje poslodavci traže kako bi se radnici što prije vratili na posao.

Zeleni poslovi za rast

U okviru španjolskog programa „zelenih poslova“ podrška je pružena za 28 000 radnika kroz mogućnost stjecanja ekoloških vještina i kvalifikacija potrebnih u promjenjivoj gospodarskoj situaciji. Prednost imaju radnici u poduzećima i sektorima kojima prijeti restrukturiranje kako bi im se pomoglo da se što prije vrate na posao. U okviru te inicijative podrška je pružena i za otprilike 1 000 novih poduzeća kako bi se potaknuo rast novih „zelenih“ poduzeća.

Vještine podučavanja u Latviji

Rezanje troškova u javnom sektoru u Latviji potaknulo je pokretanje projekta „Poticanje nastavnika“ koji je ponudio mogućnost ponovnog osposobljavanja za otprilike 22 000 nastavnika. Neki su se osposobljavali za poslove u drugim sektorima, poput knjigovodstva ili vođenja projekata. Drugi su odlučili nadograditi svoje nastavničke vještine novim predmetima i na višim stupnjevima.

Javne službe na koje se možete osloniti

U slučaju mogućeg gubitka radnog mjesta, javne službe za zapošljavanje često su prvo mjesto gdje se traži pomoć. One igraju bitnu ulogu u vraćanju ljudi na posao i pružaju informacije o mogućnostima osposobljavanja. U nekim slučajevima, posebno u manje razvijenim regijama, moraju poboljšati pružanje svojih usluga posloprimcima i drugima. Projekti ESF-a u mnogim državama promiču kvalitetu javnih usluga putem osposobljavanja zaposlenika, novih računalnih sustava te boljeg strateškog planiranja i organizacije. Oni se često odvijaju u partnerstvu s drugim državama EU-a s kojima dijele stručna znanja.

Bolje mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja

Udio visokokvalificiranih poslova na tržištu rada povećava se, dok potražnja za niskokvalificiranim poslovima pada. Predviđa se da će se taj trend nastaviti i u budućnosti. Upravo iz tog razloga ESF potiče bolje obrazovanje i veći broj prilika za strukovno osposobljavanje. ESF svoja sredstva usmjerava u cijeli sektor obrazovanja i osposobljavanja, od osnovnih škola, preko višeg obrazovanja do cjeloživotnog osposobljavanja radnika svih dobnih skupina. Osim toga, bolje obrazovanje ima i druge prednosti: visokokvalificirane osobe zarađuju više tijekom svojeg radnog vijeka od onih s niskim kvalifikacijama ili bez ikakvih vještina i kvalifikacija.

Kroz projekte ESF-a unapređuju se školski sustavi obrazovanja ažuriranjem nastavnih programa, implementacijom informatičkih sustava, razvojem vještina nastavnika te poticanjem roditelja na sve veće uključivanje u obrazovanje djece. Cilj mnogih aktivnosti jest smanjenje broja osoba koje rano napuštaju školovanje. Izgledi za pronalaženje zaposlenja mladim osobama bez kvalifikacija su vrlo maleni, pa ih se potiče na završetak obrazovanja kako bi im ESF pružio bolje mogućnosti za pronalaženje zaposlenja. Te aktivnosti, međutim, ne prestaju u trenutku završetka školovanja. Na razini višeg obrazovanja ESF snažnije povezuje sveučilišta i poslovni svijet s ciljem da vještine mladih budu relevantne i tražene kako bi se u konačnici omogućio razvoj održivih karijera.

ESF financira aktivnosti diljem EU-a kojima pomaže ljudima steći vještine koje su im potrebne za pronalaženje zaposlenja i poboljšanje zapošljivosti. Projektima osposobljavanja i obrazovanja obuhvaćene su vrlo različite aktivnosti počevši od specijalističkih projekta koji se odvijaju u poduzećima i omogućavaju radnicima stjecanje novih znanja do nacionalnih programa koje radnici i posloprimci mogu slobodno odabrati. ESF također promiče cjeloživotno učenje koje radnicima pomaže u stjecanju novih vještina potrebnih za njihove karijere.

ESF financira obrazovanje i osposobljavanje za sve s tim da posebnu podršku usmjerava na osobe s niskim kvalifikacijama ili bez ikakvih kvalifikacija.

Promicanje boljih mogućnosti za mlade

Financijska je kriza osobito snažno utjecala na zapošljavanje mladih, pogađajući njihove ambicije i prijetići budućem razvoju. U sklopu projekata ESF-a više od 3 milijuna mladih godišnje prima podršku kojom im je omogućeno stjecanje traženih vještina i zapošljavanje. Programi osposobljavanja i mentorskog rada pomažu niskokvalificiranim mladim osobama nadograditi vještine i poboljšati izgleda za pronalaženje zaposlenja. Bolje kvalificirane osobe stječu dodatne vještine, poput upravljanja ili informacijskih tehnologija, koje ih čine privlačnijima poslodavcima.

ESF također potiče mobilnost: tisuće mladih ljudi stječe radno iskustvo i jezične vještine u inozemstvu. Promicanje praksi naukovanja predstavlja još jedan od ciljeva – kroz mogućnost obavljanja prakse na radnom mjestu i osposobljavanjem stječu se vještine koje poslodavci traže.

Nove vještine za stare radnike

ESF svake godine pruža podršku za otprilike 500 000 starijih radnika koji se suočavaju s izazovima starosne diskriminacije i potrebom za duljim radnim vijekom. Uspriješno vrijednom iskustvu, stariji posloprimci suočavaju se poteškoćama u pronalaženju posla. Stoga im projekti ESF-a pružaju mogućnost stjecanja novih vještina kojima će poboljšati vlastite mogućnosti za pronalaženje zaposlenja i promijeniti zanimanje. Zaposlene osobe kroz osposobljavanje mogu nadograditi svoje vještine i maksimalno povećati svoj doprinos, primjerice mentorskim radom s mlađim radnicima. Projekti cjeloživotnog učenja

svim radnicima pružaju mogućnost nadogradnje vještina i znanja čime se produljuje njihov radni vijek te poboljšava društvena i financijska neovisnost.

Mnogim se projektima ESF-a potiču tradicionalna mala i srednja poduzeća te njihovi rukovoditelji na zapošljavanje poduzetnih mladih ljudi za obavljanje novih aktivnosti kojima će se potaknuti razvoj inovacija putem novog dizajna, novih tehnologija i novih izvoznih tržišta.

Pomoć onima kojima je potrebna

Iako je Europa jedno od najrazvijenijih područja na svijetu, 16% njezinih građana, što čini otprilike 80 milijuna ljudi, živi u siromaštvu. Mnogi od njih su nezaposleni, previše obeshrabreni da bi uopće tražili zaposlenje ili pripadaju skupinama u nepovoljnom položaju. Te skupine obuhvaćaju samohrane roditelje koji se moraju skrbiti za djecu, ljude s posebnim potrebama u čije sposobnosti poslodavci sumnjaju, nedavno doseljene osobe sa slabim jezičnim vještinama i manjine poput Roma koje se suočavaju s otvorenom diskriminacijom. Socijalni sustavi čine mnogo kako bi ublažili tu situaciju, ali mnogi boljim rješenjem smatraju zapošljavanje koje donosi neovisnost i socijalne prednosti koje nude radna mjesta.

Projektima ESF-a svake se godine osigurava pomoć za 400 000 ljudi s posebnim potrebama, pronalazeći često u suradnji s potencijalnim poslodavcima različita fleksibilna rješenja kao što su prilagodljiva radna mjesta ili osnivanje društvenih poduzeća koja radnicima s posebnim potrebama nude odgovarajuće poslove. ESF posloprimcima-imigrantima pomaže u stjecanju jezičnih vještina i ostvarenju priznavanja kvalifikacija. Prioritetno stvaranje boljih mogućnosti za zapošljavanje Roma predstavlja jedan od načina njihove uspješnije integracije u europska društva, između ostalog, putem rješavanja problema njihovog obrazovanja, zaposlenja, ravnopravnosti spolova, zdravlja i pronalaženja rješenja za brojne druge probleme.

Šire osiguravanje čuvanja djece prati veći broj zaposlenih žena, što pokazuje važnu ulogu koju ustanove za brigu o djeci mogu odigrati u poticanju mogućnosti zapošljavanja žena.

Još jedan od prioriteta je pružanje podrške zaposlenim ženama. Mnogim aktivnostima potiče se bolji pristup ustanovama za čuvanje djece kako bi se ženama omogućio brži povratak na posao. Drugima se žene potiču na stjecanje tehničkih i informatičkih vještina koje im pružaju nove mogućnosti ili se angažiraju uspješne poslovne žene za mentorski rad sa ženama koje žele pokrenuti vlastita poduzeća. U okviru ESF-a pomoć u svrhu poboljšanja mogućnosti zapošljavanja prima otprilike 5,7 milijuna žena.

Od 11 milijuna ljudi kojima ESF svake godine pomaže, 900 000 su imigranti ili pripadnici nacionalnih manjina poput Roma.

Poticanje poduzetništva i stvaranja radnih mjesta

© iStock

Poduzetništvo je bitno jer stvara nova radna mjesta. Od otprilike 23 milijuna poduzeća u Europi, 99% su mala poduzeća koja osiguravaju dva od tri radna mjesta u privatnom sektoru. Stoga ESF podržava poduzetništvo. To, međutim, nije sve: pružanjem pomoći osobama s posebnim potrebama u zapošljavanju pomaže se njihova samodostatnost pa to donosi i značajne socijalne prednosti. Pojmom „poduzetnik” može se opisati mnogo različitih ljudi: majka koja želi pokrenuti poslovanje putem interneta iz vlastitog doma, iskusni imigrant koji radi kao dekorater i želi osnovati malo poduzeće te zaposliti nekoliko prijatelja ili skupina znanstvenika koja na tržište želi uvesti novu tehnologiju. Svim tim ljudima ESF nudi mnoštvo mogućnosti poput osposobljavanja na području upravljanja, mentorskog rada ili vođenja kroz formalnosti prilikom osnivanja poduzeća i prvih faza rada, osposobljavanja zaposlenika, pristupa mrežama drugih poduzetnika te, prema potrebi, podrške izvozu i unaprjeđivanju međunarodnog poslovanja.

Podrška ESF-a nije samo osposobljavanje i vođenje. Pristup kapitalu odnosno malim poslovnim zajmovima radi podrške poslovanju u ranoj fazi, glavni je problem mnogih novih poduzetnika. Komercijalne ih banke često smatraju prerizičnima za posuđivanje. Kao odgovor na to, u okviru mnogih projekata ESF-a malim se poduzetnicima nude mikrozajmovi. Ti projekti mikrofinanciranja mogu biti ograničeni na određenu regiju ili usmjereni na određenu skupinu poput imigranata ili mladih. Suprotno tome, na europskoj razini instrument mikrofinanciranja Progress surađuje s pružateljima mikrozajmova u državama članicama te nudi zajmove u iznosu od 25 000 eura poduzetnicima i novim poduzećima diljem Unije.

NEKOLIKO PRAKTIČNIH INFORMACIJA

Tko može dobiti financijska sredstva iz ESF-a?

Financijska sredstva iz ESF-a dostupna su putem država članica i regija. ESF ne financira projekte izravno iz Bruxellesa. Programi ESF-a se provode kroz pojedine projekte koji se odvijaju pod vodstvom različitih organizacija-sudionika, primjerice javne uprave, poduzeća, nevladine organizacije i socijalni partneri aktivni na području zapošljavanja i socijalne uključenosti. Zainteresirane organizacije mogu se obratiti upravi ESF-a u vlastitom gradu ili regiji.

Odakle dolaze financijska sredstva ESF-a?

Financijska sredstva ESF-a dolaze iz proračuna Europske unije i dopunjavaju se nacionalnim doprinosima. Udio ESF-a u ukupnom proračunu EU-a iznosi više od 10%. Za razdoblje od 2007. do 2013. godine proračun ESF-a iznosi 75 milijardi eura ili gotovo 10 milijardi eura godišnje.

KAKVA JE BUDUĆNOST ESF-A?

U razdoblju od 2014. do 2020. godine ESF će i dalje biti glavni instrument EU-a za ulaganje u ljudski kapital i pružanje konkretne podrške osobama kojima je ona potrebna kako bi pronašli zaposlenje ili zadržali postojeće radno mjesto. Obrazovanjem i osposobljavanjem doprinosit će promicanju konkurentne europske radne snage. Pojačat će napore u borbi protiv siromaštva i socijalne uključenosti među ranjivim skupinama odnosno niskokvalificiranim

osobama, nacionalnim manjinama poput Roma, starijim osobama, samohranim roditeljima i migrantima. Konačno, promicat će izgradnju kapaciteta institucija. U cilju postizanja značajnijeg utjecaja takvih mjera, podrška će se usmjeriti na ograničen broj prioriteta koji su u skladu s Europskom strategijom razvoja i zapošljavanja te zajedničkim naporima za prevladavanje učinaka gospodarske krize.

Europska komisija

Europski socijalni fond: ulaganje u ljude – Što je ESF i njegove aktivnosti

Luksemburg: Ured za publikacije Europske unije

2013 — 8 str. — 14,8 × 21 cm

ISBN 978-92-79-30366-1

doi:10.2767/52943

KAKO MOŽETE DOBITI PUBLIKACIJE EU-a

Besplatne publikacije:

- putem Knjižare EU-a (<http://bookshop.europa.eu>);
- u predstavništvima ili delegacijama Europske unije. Podatke za kontakt možete pronaći na internetu (<http://ec.europa.eu>) ili slanjem faksa na broj +352 2929-42758.

Publikacije dostupne uz plaćanje:

- putem Knjižare EU-a (<http://bookshop.europa.eu>).

Publikacije dostupne uz plaćanje (primjerice godišnje serija izdanja *Službenog lista Europske unije* i izvješća o predmetima na Sudu pravde Europske unije):

- putem nekog od prodajnih agenata Ureda za publikacije Europske unije (http://publications.europa.eu/others/agents/index_en.htm).

U ovoj je brošuri predstavljen Europski socijalni fond: objašnjeno je što je on i kako funkcionira te kako aktivnosti ESF-a pomažu mnogim skupinama ljudi diljem Europe steći nove vještine i poboljšati mogućnosti zapošljavanja.

Uz ovu brošuru izdana je serija od 27 letaka, za svaku državu članicu Europske unije po jedan. Oni sadrže informacije specifične za različite države o prioritetima financiranja i programima ESF-a, kao i stvarne projekte kojima se prikazuje kako financiranje putem ESF-a potiče zapošljavanje i socijalnu koheziju.

Kako biste naučili više o Europskom socijalnom fondu i kako djeluje za dobrobit europskih građana, a naročito za Vašu državu, posjetite mrežne stranice ESF-a: <http://ec.europa.eu/esf/>

